

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 " — " Na štvrt' roka... — 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ' a vydavateľ' : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľ'stvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
--	---	--

Prievidzský mandát.

Pojednávanie pred kráľ. Kúriou.

V dejepise o volebných prechmatoch a násilnostach v každom ohľade vyniká posledná voľba krajského vyslanca v Prievidzi prevedená. Čo len najhnusnejší cinizmus, pekelná zlosť a lstivosť vymysleť môžu, to všetko upotrebili jednotliví dôverníci vlády pri prievidzskej voľbe dňa prvého júna. Málo ktorá voľba v krajine prevedená bola s tak hroznými atrocitami, ako voľba prievidzská. Voľbu túto označuje zvlášte i tá okolnosť, že tu proti kandidátovi kresťanskej ľudovej strany vláda ako svojho kandidáta postavila bojníckeho oltárnika, praepošta Lojza Rudnayho. Terajšia vláda nadovšetko na tom dala si záležať, aby v okresoch kresťanskej ľudovej strany, ako kandidáti liberálnej pracovnej strany vystúpili katolícki kňazi. V záujme týchto kandidátov liberáli prevádzali potom tie najhnusnejšie veci a také nezákonnosti, o akých neslyšať v žiadnom kultúrnom štáte.

Čo všetko pokúsili liberáli v Prievidzi, aby Lojzovi Rudnaymu k víťazstvu pomohli, o tom nepodvratne svedčí proti tejto voľbe zadaná petícia, ktorú kráľ. Kúria začala pojednávať dňa 27. septembra.

Predsedom I. volebnej rady kráľ. Kúrie pred ktorou petíciu pojednávali, bol dr. Emil Zachar kuriálny sudca. Pravotár dr. Karol Bonta zastával petíciu a Rudnayho mandát bránil pravotár dr. Ármin Tetétleni.

Pojednávanie petície začalo sa 27. septembra presne o desiatej hodine a predseda otvoril ho s tou otázkou, či proti petícii nezdvíha

nikto namietku. Dr. Ármin Tetétleni na základe 21. §. XV. zák. čl. r. 1898. proti petícii zdvihol tú namietku, že peticionisti nepodpísali petíciu na raz spolu, lež vo dvoch oddieloch.

Dr. Karol Bonta, zástupca petície na túto namietku vyzdvihol, že 21. §. spomenutého zákona od slova do slova zneje : vyhlásenie voľby za neplatnú, žiadať má spolu aspoň 10 takých voličov atď. Teda nie pri podpise, lež pri žiadaní vyhlásenia voľby za neplatnú má spolu byť desať voličov. Že zákon nežiada, aby všetci peticionisti spolu boli pri podpise, to i z toho nasleduje, že tenže 21. §. nariaďuje, že osobnú totožnosť podpisovateľov uznať má predstavenstvo obce. Toto teda už samo v sebe vytvára, aby podpísanie petície stalo sa razom spolu, totiž na jednom mieste a v jednom a tom istom čase. Žiada preto odmietnutie pozdvihnutej namietky.

Predseda : Sud utiahne sa k vyneseniu výroku.

Po štvrt' hodine predseda vyhlásil nasledujúce uzavretie :

«Kráľovská Kúria odmieta námietku proti petícii pozdvihnutú.»

Predseda v jeho odôvodnení postavil sa celkom na stanovisko zastupiteľa petície dra Karola Bonta.

Lojzo Rudnay teda pri pojednávaní petície proti jeho mandátu, už v prvý deň nemal šťastia.

Zástupca petície dr. Karol Bonta predniesol potom petíciu, ktorú proti Rudnayho mandátu zadali viacerí voličia prievidzského okresu, ktorí dľa nariadenia 27. §. XV. zák. čl. r. 1899. na zaokrytie útrat zložili 3000 korún a ponevác s

výsledkom 1. júna začatej a 2. júna zakončenej volby nemôžu sa uspojiť a cieľom prípadne zrušenia i samej volby v smysle XV. zák. čl. roku 1899. prinútení sú nastúpiť prosebné pokračovanie nielen proti Alojzovi *Rudnaymu*, za ablegata vyhlásenému, lež aj proti námiestnému volebnému predsedovi dr. Štefanovi *Chemez*, proti predsedovi I. volebnej komissie Jozefovi *Géczy*, ako aj proti námiestnému predsedovi II. volebnej komissie Gustávovi *Knogler*.

Zástupca petície v štyroch odsekoch nepodvratne dokázal neplatnosť prievidej volby, taktiež *na základe 27, 16, 13, 14. punktov 3. §. XV. zák. článku r 1899. žiadal zrušenie volby*, ďalej žiadal proti volebnému predsedovi dr. Štefanovi *Chemez*, proti námiestnému predsedovi I. volebnej komissie Jozefovi *Géczy* a proti námiestnému predsedovi II. volebnej komissie Gustávovi *Knogler* najprísnejšie zákonné pokračovanie a konečne aby za vyslanca vyhlásený Alojz *Rudnay*, volebný predseda *Štefan Chemez*, námiestný predseda I. volebnej komissie *Jozef Géczy* a námiestný predseda II. volebnej komissie *Gustav Knogler* v smysle 127. paragrafu odsúdení boli k zaplateniu všetkých útrat behom 15 dní pod farchou ekzekúcie.

V pojednávaní petície proti mandátu *Lojza Rudnayho* zadanej, kráľ. Kúria pokračovala 28. septembra. V tento deň vystúpili na dejisko zastupitelia pracovnej strany, petíciu kresťanských ľudákov ale v žiadnom ohlade nevedeli podvrátiť. Zástupca liberála *Lojza Rudnayho*, *Armin Tetétleni* posnášal síce všetky nemožné spôsoby argumentácie a s rabulistikou jeho plemenu prirodzenou snážil sa pre seba náladu vzbudiť, všetko nadarmo. Argumenta ľudáckej petície nevedel ani podvrátiť, ba ani len oslabiť. *Dr. Armin Tetétleni* pred päť rokami zastupoval ľudácke mandáty ako teraz *dr. Karol Bonta*, knajväčšiemu prekvapeniu prítomných ale to povedal o sebe, že to bolo absurdné, hlúpe stanovisko, ktore vtedy zastával. Toto vyznanie na každý pád zcela označuje tohoto zastupiteľa *Loja Rudnayho*. *Tetétleni* aj keď videl, že proti petícii kresťanských ľudákov nič nespraví, zadal protipetíciu liberálnej darobnej strany práce a so slabým vysvetlovaním tejto vyplnil celý druhý deň pojednávania.

V tretí deň pojednávania, totiž 29. sep-

tembra na veľmi slabé argumenty a vymysleniny *dra Tetétleniho*, na základe nepodvratných paragrafov zákonných odpovedal zástupca petície kresťanských ľudákov a v krátkosti zmienil sa aj o zadanej protipetícii, o ktorej povedal, že neobsahuje žiadnych vážnych argumentov. *Dr. Bonta* podvrátil potom z punkta na punkt všetko, čo protipetícia uvádza. Podvrátil ten nápad, že *Koloman Brestyenzsky* búril proti panskej triede, veď on sám pochádza z prastarej pánskej rodiny. V tej reči *Kolomana Brestyenzskyho* ostatne, ktorú uvádza protipetícia o panskej triede ani zmienky není, bo tam každý passus vzfahuje sa len na vládu.

Dr. Bonta dokázal potom, ak povrchne so-stavená je celá protipetícia. Medzi iným dokázal, že na spomenutých miestach a v uvedenom čase *Koloman Brestyenzsky* ani sa nesdržoval, nemohol tam teda reči držať. K dokázaniu tohoto uvádzal všetky jednotlivé obce a uvádzal aj svedkov, ktorí svedčiť budú o tom, že *Koloman Brestyenzsky* v spomenutom čase v celkom iných obciach sa sdržoval.

Vyzdvihol ďalej *dr. Bonta*, že mena v protipetícii uvedených svedkov, jednoducho odpísané sú z volebného menoslova *Rudnayho* strany. Celá protipetícia robí vôbec ten dôjem, že je to len puhé probovanie šťastia. *Kráľ. Kúria* ale na takomto summárnom dokazovaní zakladajúcu sa protipetíciu ani prijať nemôže.

K ilustrácii toho, čo protipetícia uvádza o pijatikách a žranicách, *dr. Bonta* spomenul len tolko, že dľa protipetície týmto spôsobom k hlasovaniu na *Brestyenzskyho* navedení mali byť pravotár *dr. Dezider Hajtsch*, rychtár *Jozef Tergina* a iné popredné osobnosti okresu. To je ale zlostná vymyslenina, bo sa nedá predpokladať, že by ktorýkoľvek z uvedených pánov za liter vína šiel hlasovať na *Kolomana Brestyenzskyho*. Svedči ale aj toto zcela o povrchnom so-stavení protipetície. Prečo *dr. Bonta* prosil, aby *kráľ. Kúria* celú protipetíciu odmietla.

Konečne keď v krátkosti prehovorili ešte *dr. Tetétleni* a zastupiteľ *Knoglera*, predseda pojednávania oznámil, že pojednávanie zatvára a výrok *kráľ. Kúrie* vyhlási dňa 7. októbra o 12. hod. cez poľudnie. S tým zakončilo sa pojednávanie.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Fotografie.

«Po odpočinku sladký je odpočinok.» Toto je programm našej rezníckej darobnej vlády. Na 27. septembra svolala vláda snem, aby ho odročila a tak páni poslanci zase si oddychnú a vláda znovu môže darebáčiť. Že vraj nemá práce pre snem. Musí sa teda dobre viesť obyvateľom Uhorska, keď v krajine žiadnej práce není. Komu je lepšie, ako pánom poslancom. Za odpočinok obdržia plat. Či nemajú byť za to Hédervárymu povďační? Radi by pracovali tí za milliony a za sudy pálenky vyvolení reznícki poslanci, lenže není práce. Pán Héderváry šanuje ich, preto im dal vakácie, Oh, ako sa hnevajú preto: Jano Richter a Lojzo Rudnay!

*

Prvého septembra do života vstúpil nový školský zákon o bezplatnej výučbe, lenže vláda práce darobnej. nepostarala sa o to, aby udržiavateľa škol náhradu obdržali, za to zápisne, ktoré dovčul od školopovinných detí vyberáli. Ponevác minister kultu nevydal nariadenie, udržiavateľa škol nevedeli, čo robit pri zápise. Inkassovať školský plat a či nie? Doktorí inkassovali. Takýchto dla zákona trestať by mali a ich školy zavreť. Mnohí udržiavateľa nein-kassovali zápisné, títo teraz nevedia z čoho kúriť, zariadiť školy a vydržiavať učiteľa? Že vraj vláda nemá peňazí na náhradu. Na kor-tešácie mala 30 millionov, na školy nemá pol-štvrtá milliona. Je to utešená kultúra! Aj tu vidno prácu liberálnych rezníkov. Na zakúpenie a na opájanie voličov mala vláda peniaze. Z týchto nejeden rezník liberálny napchal si vačky na výučbu však není peňazí, ačpráve štvrtá milliona školopovinných nesúčastní sa vo výučbe lebo není škôl. Dosť je, keď ľudia vedia slo-pať, myslia si liberáli, načo by im byly školy?

*

Brutalita a tyranstvo našich úradských do tak zlého chýru privedly našu krajinu pred cudzozemskom, že o nás tak hovoria, ako o hordách nevzdelaných. Tomuto možno pripísať že Francúzsko odoprelo požičku, o ktorú sa naša vláda darebná na Francúzov obrátila. To je taká urážka, ktorú by hocaký štát nesniesol

bez slova. Vláda Héderváryho ale bez slova strčila do vašku túto urážku a ani sa nevymlúva, prečo nás Francúzi tak zahaňbili, že takým barbárom, akí sme my, nepožičajú mil-liony. Dobré nám tak. Taká krajina, nad ktorou panujú suroví bašovia stoliční, nezaslúži iného, ako opovrzenie. K takejto sláve dopomohli nám liberálni rezníci. Ale zato slonovinári vychvalujú ich až do siedmeho ťeba. Za obrok vychvalujú hockoho. Dnes Héderváryho, zajtra iného. Od toho závisí, kto bude pri vládných válovoch.

*

Povráva sa, že Héderváry utratil milost korrunného princa Franca Ferdinanda. Héderváry totiž mnoho bol nasľuboval nástupcovi trónu, kdežto zo sľubov nesplnil nič, ba ho zaviedol. Korunný princ s tým dal na javo Hédervárymu, že je koniec priateľstvu, že ho nepovolal k obedu, ktorý zariadil k úcte nemeckého cisara. Tak treba Hédervárymu. Platení jeho kopovia márne vymlúvajú túto urážku, vie o tom celý svet a vie sa aj to, že smrdí volačo na strane liberál-ných rezníkov.

*

Rábsky biskup gróf Széchenyi vybudoval nový seminár a nový internát v Rábe. Pri posviacke ústavov týchto prítomný byl aj minister kultu oróf Zichy a povedal tam reč, v ktorej oslavoval kresťanstvo. Židovskí a freimaurerskí novinári napadli ministra pre túto reč, lebo vraj minister nie kresťanstvo, lež liberalizmus má oslavovať. Zichyho aj preto napadli tí istí novi-nári, že na universite za profesora vymenoval katol. kňaza. Ubohý Zichy! Nemyslím, že by sa dobre cítil medzi tými liberálnymi rezníkmi. To je spo-ločnosť len pre takých ľudí, ako sú Jano Rich-ter a Lojzo Rudnay, lež Ján Zichy, vodca kato-likov nepatrí do toho krámu. Ani nebude dlho ministrom. Už čuť chýry, že sa onedlho odo-bere od ministerského kresla. Škoda bolo sad-núť si doň. S tým Zichy veľa škodil uhorským katolíkom.

*

Jana Richtera a Lojza Rudnayho opätne oslovili ich patriční páni biskupi, ponevác vy-stúpili bez dovolenia, ba proti zákazu cirkev-

nych vrchností, aby sa zriekli mandátov, oni ale priečia sa a hľadajú u Héderváryho pomoc a obranu proti pánom biskupom. Je to pekný príklad poslušnosti. Biskupi dali vyučiť tých dvoch pomýlených liberálov, pri posviacke svojim biskupom a ich nástupcom slúbili, ba prisahali vernosť a poslušnosť, včul ale odoprú poslušnosť a vyhrážajú sa biskupom. Čo by bolo, keby tento špatný príklad aj veriaci nasledovali? Pravda, Jana a Lojza te neboli. Im íde len o liberalizmus. Pre nich niet inej povinnosti, ako dlhy robiť a žiť po ablegátsky. Oni sú stĺpmi strany liberálnych rezníkov.

★

V obci Szécsény istý židovský pravotár zastrelil jedného kresťanského mladíka a balassagyarmatská porota oslobodila žida, vraha. Áno, také sentencie vynášajú u nás naše poroty. Neberú ohľad ani na zákon ani na svedomie, lež dajú sa pomýliť lebo kroz rabulistiku fiškála, ktorý takéhoto vraha bráni, alebo kroz taký výjav, aký pred balassagyarmatským súdom zariadil ten žid, že omdlieval, že spínal ruky a že ričal ako decko. Čo je hoden takýto súd? Či nepovzbudzujú porotci sami kadejakých oplanov a lumpov, aby vraždili? Či neni dostatočnej príčiny, aby sotrelý poroty? Istotne.

★

Behom desať dní zbankrotovalo tridsať budapeštianskych židovských kupcov. Škoda obnáša vyše poldruha milióna a utrpeli ju tí cudzozemskí obchodníci, ktorí dali tovar na veru židom. Tito nič neutratili, lebo žid vtedy bohatne, keď častejšie bankrotuje. Tovar nenie jeho a on ho zpeňaží. Lenže kroz takýto lúpežnícky obchod statoční kupci tratia úver a už aj teraz sa vyhrážajú mnohí cudzozemskí obchodníci, že uhorským kupcom nedajú viac tovaru na veru, lebo že sú kmíni a zlodeji. Takto trpí krajina pre kadejakých lotrov. Ale zato dotknúť sa žida čo len perom, je u nás vecou kriminálnou, lebo židáci udržujú liberalizmus s Janom Richterom a s Lojzom Rudnayom.

Fotografista.

Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krešťan»-a!

Priemyselné výrobky pre gazdov.

Znám také obce, ba celé vidieky, v ktorých každý obyvateľ počnúc od mládencov až po toho najstaršieho človeka, vie a aj robí vozové kolesá, ktorými nielen svoje hospodárstvo a okolité dediny zaopatrujú, ale výrobky tohoto svojho domáceho priemyslu aj na ďaleké kraje do jarmokov odvážajú. Zním zase obce, kde každý mužský obyvateľ vie robiť korytá, vane, v iných obciach sa zase či starí či mladí zaoberá s hrnciarstvom a škridlčiarstvom. Toto všetko poukazuje na to, že náš roľnícky ľud aj má keď sa zaoberať s domácim priemyslom a že sa ho aj vie naučiť.

V najväčšej miere tie domáce priemysly zaslúžia našu pozornosť, ktoré sa so spracovaním dreva zaoberajú. Z jednej čiastky preto, lebo je dobrého na spracovanie súceho dreva u nás na dostač; z druhej strany ale preto, lebo sa drevené výrobky po celej krajine dajú odpredať a konečne ani to neni poslednou vecou, že — ako som to už pripomenul — na niektorých vidiekoch, naši hospodári v tomto ohľade už aj teraz preukazujú veľkú šikovnosť

Úbočia našich vysokých vrchov, háje našich vrškovatých krajov, ba aj agátové sady dolnej zeme dosť surového materiálu poskytujú ku prevádzaniu domáceho priemyslu. A že na drevené výrobky kolká je všade potreba, to snád nemusím dokazovať, veď najviac domácich a hospodárskych nástrojov, veľká čiastka našich budov a celé naše domáce náradie z dreva je zhotovené.

Jestli poľné hospodárstvo voľaktorého vidieku cez leto svojim obyvateľom poskytne dosť poľnej práce, tak gazdovia toho vidieka v svojom slobodnom čase môžu si opravovať svoj hospodársky riad, domáce náradie a môžu si zhotoviť aj nové. Jeden, na čas a na dobré miesto zabitý drevený klin alebo klinec, poplátanie jednej dosky alebo lasy, mnohokrát tak napravi porúchanú strechu, nástroj, že sme s tým celkom nový kus zgazdovali. Ešte len aj ten nový nástroj potrebuje dakedy nejakej opravy bez ktorej by sa nám celkom polámal. Kolko sto lievčov sa už zlomilo preto, lebo sa pri zákrute veľmi vtiskly do húžvy, kdežto sme tomu obručným nožom veľmi snadno mohli predísť.

Koľkoráz sa sklíznu z brca štrangy, lebo si to pohonič koní nevie napraviť. Kosec by sa nemusel tak zohýňať pri kosení, keby aj na kosisisko novú rukoväť vedel spraviť; keď sa vo volaktorom rýle alebo motyke porisko kníše, pri takej práci robotník duplované ustane. A koľko takýchto vecí by som mohol spomenúť ktoré by sa veľmi ľahko dali napraviť, keby gazda alebo čelaď nemusela hneď bežať ku kolárovi, bednárovi. A keby sa gazda do týchto vecí rozumel, veru by vyhol mnohým omrzlostiam, ktoré ho medzi prácou stihnú.

A potom, prečo že by si aj ten majetnejší gazda cez zimu, keď nemá inej roboty, nespravil drevené vidly, lopatu, hrable, rozličné poriská, válov, jasle, rozličné klietky, rebríky, včelný úl, stoličky a mnohé podobne, každému potrebné veci, ktoré po malom cvičení polahky možno zhotoví. A keď by voláku väčšiu prácu nevedel sám vykonať, nuž teda dobre, tu si už potom možno kolára, bednára atď. zavolať na pomoc.

Tá malá trova, ktorá je potrebná na rozličný riad, ako sú píľky, hoblíky, dláta, nože, kresačky atď., by sa nám už v prvých týždňoch nášho domáceho priemyslu hojne vynahradiť v cene tých výrobkov, ktoré sme si sami zhotovili, tak že tá trova skutočne ani len do ohľadu nepríde. Ku nášmu domácejmu drevenému priemyslu potrebný materiál nám mnohokrát naše hospodárstvo poskytuje, ale keby sme so dve-tri dasky museli aj kúpiť: toto všetko je malá trova v pomere k tomu, čo by sme museli vydať, keby sme ten výrobok, ktorý si sami zhotovíme, hotový museli kupovať. Náčinie ku takémuto domácejmu priemyslu neni drahé; jeden oberučný nôž (stolicu si sami spravíme) dobrý silný nôž, so dve dláta, dva hoblíky, niekoľko tenších-hrubších nebožiecov, kresačka, pilník, hámrík, kliešte a naša dielňa je hotová. Ale za tieto už potom nesmieme šanovať peniaze a keď ich kupujeme, nehľadme na to, že čo je lacné, lež na to, čo je dobré. Najlepšie urobíme, keď kúpime to, čo je najlepšie. V tejto svojej malej dielni potom môžeme vykonávať všetky opravy, ktoré naše gazdovstvo, naša domácnosť vyžaduje, ba môžeme si v nej dorobiť aj celkom nové veci. A keď budeme mať dobré hospodárske zariadenie, tak nám aj všetká poľná práca lepšie pôjde od ruky.

Hľa, toto by byly úlohy domáceho priemyslu od dreva. Teraz by sme sa o tom mali zmieniť, že ako by bolo možno z toho spraviť aj nejaký groš. Jestli chceme dorábať také drevené výrobky, ktoré chceme zaviesť na jarmok, tu si potom vyberme také, ktoré sa snadno dajú odpredať. Teda na takých krajoch, kde je množstvo dreveného materiálu, také predmety treba z dreva dorábať, ktoré obyvatelia takých krajov, kde nmajú hory, vďačne odkúpia od nás, keď im ho ta zavezieme. Mimo toho veľmi dôležitou a cieľuprimeranou vecou by holo, keby na každom vidieku ten drevený priemysel mohol byť za všeobecný domáci priemysel vyvinutý, s ktorým sa ľudia tam už aj posiaľ zaoberali.

Keď si teda teraz ešte raz zopakujeme to, čo sme o drevenom domácom priemysle dosiaľ povedali, môžeme povedať, že sa toto odvetvie domáceho priemyslu všade tam dá prevádzať, kde sú hory, kde ku tomu potrebný materiál stojí našim gazdom po ruke.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

S ak veľkou oduševnenosťou, pospolitý ľud zaujíma sa za Katolícku Ľudovú Jednotu, zrejme vysvitá z početných shromaždení, aké teraz vydržiavané byly v nasledujúcich obciach:

Nádas (Prešp. stol.) Za prítomnosti početného obyvateľstva obce 20. septembra vydržiavané bolo utvorené shromaždenie, v ktorom o Katolíckej Ľudovej Jednote rečnili kaplán Wilhelm Ujhelyi a tajomník zo strediska Augustín Gramantik.

Almás (Prešp. stol.) Početne navštívené a 20. septembra vydržiavané shromaždenie peknou rečou zahájil farár Michal Duday. Tajomník zo strediska Ján Bartoš za tým v peknej reči vysvetlil ciele Katolíckej Jednoty a z prítomných mnohi zapísali sa za členov.

Spáca. (Prešp. stol.) Za prítomnosti viacej sto občanov shromaždenie vydržiavané 21. septembra. Po peknej zahájajúcej reči, ktorú držal horlivý miestny farár Kornel Kauszek, tajomník zo strediska Ján Bartoš rečnil o úlohách Jednoty. Za členov dalo sa zapísať 78 občanov.

Felsőszil (Nagybresztovan, prešp. stol.) Horlivý dekan-farár Anton Peczkó dlhšou zapalístou

rečou zahájil 21. septembra vydržiavané utvorené shromaždenie, po čom Ján Bartos tajomník zo strediska rečnil o cieľoch Jednoty, do ktorej vstúpilo 46 členov.

Felsődiós (Prešp. stol.) V shromaždení 19. septembra vydržiavanom o úlohách Jednoty a o potrebnosti spoludržania rečnili farár Jozef Minarik a tajomník zo strediska Augustin Gramantik. V shromaždení prítomní boli: notár Hajnal, organista-učiteľ Szuhay, ako aj Matias a Franc Mtnarik učítelia. S koncom shromaždenia do Jednoty vstúpilo 25 nových členov.

Zavar (Prešp. stol.) Za prítomnosti početného obecnstva dňa 21. septembra vydržiavané tu bolo shromaždenie, ktoré zapalistou rečou zahájil neunávene horlivý miestny dekan-farár Jozef Sztraka. Pri všestrannej pozornosti o cieľoch Jednoty rečnil tajomník zo strediska Ján Bartos. Shromaždenie peknou rečou zakľučil zaslúžilý dekan-farár Jozef Sztraka. Do Jednoty vstúpilo 130 členov.

Apaj. (Prešp. stol.) V shromaždení 22. septembra vydržiavanom predsedal horlivý farár Gustav David. O budúch úlohách Jednoty s veľkým úspechom rečnil tajomník zo strediska Ján Bartos. Do Jednoty vstúpilo 40 členov.

Kisgeszt (Prešp. st.) V ľudovom shromaždení 22. septembra vydržiavanom o Katolíckej Jednote pri všestrannom schvalovaní rečnil tajomník zo strediska Ján Bartos.

Majtény (Prešp. stol.) Ludnaté, dňa 22. septembra vydržiavané shromaždenie peknou rečou zaháji neunávený pracovník za blaho svojho ľudu Silárd Orbán. Tajomník zo strediska Ján Bartos rečnil o právach a povinnostiach členov Jednoty. Do Jednoty vstúpilo 75 členov.

Abrahám (Prešp. stol.) Dňa 23. septembra bolo tu pekné a ľudnaté shromaždenie, ktoré oduševnenou rečou zahájil veľkých zásluh miestny farár Anton Brázda. O povolaní a potrebnosti Katolíckej Jednoty rečnil tajomník zo strediska Ján Bartos. Do Jednoty vstúpilo na mieste 60 členov.

Bikszárd (Prešp. stol.) Tajomník strediska Augustin Gramantik 21. septembra vysvetľoval tu Katolícku ľudovú Jednotu. Členovia podpisujú sa v značnom počte u horliveho miestneho farára Jozefa Szucsán.

Bélaháza. (Prešp. stol.) Horlivý miestny

dekan-farár a prísadný svätej stolice Moric Skrivanek 22. septembra peknou rečou zahájil shromaždenie, v ktorom tajomník zo strediska Augustin Gramantik za všestrannej pozornosti rečnil o veľkej významnosti spisov Jednotou vydávaných.

Alsódombó (Prešp. stol.) Dňa 22. septembra vydržiavané shromaždenie oduševnenou rečou zahájil horlivý farár Béla Plechló, po čom tajomník zo strediska Augustin Gramantik pred početným gazdovským obecnstvom rečnil o spoločenských a hospodárskych úlohách Katolíckej Jednoty. Shromaždenie peknou rečou zakľučil farár Béla Plechló.

(Pokračovanie nasleduje.)

Shromaždenie agitacionálneho výboru nitrianskej stolice.

Agitacionálny výbor nitrianskej stolice minulú dňa vydržiaval shromaždenie, ktoré viedol riadny predseda stoličný Julius *Jánoky-Madocsányi* a na ktorom súčasťníci sa nasledujúci:

Dr. Jozef Janda dekanfarár Pereszlény, Pavel Ernyei Nagylapás, Michal Balazsovits Nitranovák, dr. Ján Kaszala profesor bohoslovía, Jozef Kolos, Koloman Szmda Nitra, dr. Ján Perlmann Csápor, dr. Karol Tóth Urmény, Anton Schvertsig Üreg, Imrich Karsay Pográny, Štefan Czapalay Nitraudvarnok, Augustin Falath Galgóc, Michal Bubnics Vágmedence, Jozef Révay Ujvaroska, Štefan Balogh Ürminc, dr. Ludvik Francisci Nitra, Jan Vida Egerszeg, Adolf Lelkes Lakács, Karol Simkó Tótmegyér, Justin Bieliczky Leszete, Franc Konyakovszky Suránka.

Zo strediska prítomný bol hlavný správca Jednoty dr. Alexander Ernst.

Rečnili: Dr. Alexander Ernst a Július *Jánoky-Madocsányi*, po čom výbor ustálil spôsob sriadenia chybných ešte organizácii. Sostavený bol ďalej program účinkovania cez zimu a k preskúmaniu spolkových a tlačových záležitostí v stolici vyslaný bol podvýbor. Konečne doplnený bol agitacionálny výbor, do ktorého prijatí sú:

Koloman Szmda Nitra, Pavel Ernyei Nagylapás, Augustin Faláth Galgóc, Jozef Révay Ujvaroska, Teodor Jedinák Drahócz, Jozef Praznovszky, Géza Szmeringa Pöstyén.

Prečo vychodíme na vnivoč ?

Zlé časy svitly na ubohých Slovákov. Nie preto, že by božské nebe tmavé mračná pokrývaly, alebo že by slnko vyhaslo, ani preto nie, že by v krajine našej neurodilo sa dostatočného chleba. Chvála Bohu, ešte nie sme tak ďaleko, zem naša na dolných krajoch tak bohato rodí, že z úrody tejto ujde sa i nám zuboženým Slovákom. Ma krajina naša takú rovinu, ktorá, keď Boh požehná, celé obyvateľstvo krajiny zaopatrí obilím. Na nivách a po dolinách pasú sa krdle koní, volov, kráv, osípaných a stáda oviec. vrchy naše skrývajú v sebe železo, sol, zlato, striebro, uhlie atď. Má krajina naša velikánske hory, z ktorých vyváža sa dreva v hodnote millionov. Urodí sa a dorobí sa u nás všeličo, predsa ale sme biedni, krajina je po uši zadlžená, ľud nespokojný, úžerníkmi zmordovaný a nad druhé krajiny vynikáme len s tým, že máme bohatých kazárov, na ktorých mozolia biedni kresťania.

Druhé krajiny, hoc aj nemajú takú úrodnú zem ako my, predsa majú vyvinuté hospodárstvo. Vedia o mnoho viac preukázať ako my. Prečo? Lebo my nevieme vážiť si tú našu dobrú zem a neumieme ju obrábať. Nevzdelávame sa v hospodárstve. Zabúdzame na hospodárske školy, na knihy a na noviny. Nie že by sme sa sdružovali, k obrane zeme, lež trháme sa, pravotíme sa, len aby sa čím ľahšie vyklzla z rúk našich tá zem ktorá živíť má aj ďalších potomkov našich.

A tak naporad privlastňujú si zeme naše dovandrovaní židáci, ktorí ešte len nedávno kupovali kosti a handry. Títo stávajú sa veľkými statkármi, sú v krátkom čase fabrikanti, bankári a millionári. Z čoho ale zbohatli tak chytro? Z ničoho, jedine z hlúposti, lahostajnosti a z mánotratnosti kresťanov. Doktorí z nich snád statočne pracovali? Nie! Podelili si zamestnanie. Jedna časťka z kazárov vydala sa za apoštolov socialdemokracie a jej remeslom je bláznenie a búrenie ľudu. Vyvrátenie mravného poriadku spoločnosti a vykorenenie ľudu. Vyvrátenie mravného poriadku spoločnosti a vykorenenie kresťanstva.

K bande tejto pripojili sa aj vodcovia národniarov a ako platení náčelníci, znamenite

pomáhajú židovským Jakubom. Takto sa soso-bášili Skyčakovci s Bokányovcami.

Druhý tábor kazárov vytýčil si za cieľ zdierať a na vnivoč obrátiť kresťanov. A títo vyžierači vyúžitkujú neumnosť a ľahkovernosť ľudu a s raffineriou, ktorá im leží v krvi, vrhli sa na statočný ľud kresťanský a lúpežili kde len mohli. Obchod ten im mnoho osohu donášal, Nie 4—5, lež 4—5 sto procentov. Kazár nič iného nerobil, len borgoval, požičiaval, pripisoval a konečne ekzekoval. Nie zrazu sa vrhol na obet. Pomaly a líškavo. Zakiaľ sa nepodperil, bol tichý a ponížený. Pánom ruky bozkával, kloboučkoval sa im a strpel od nich hoc akú urážku. Jahnáhle ale zaprel si nohu na istej pôde a mal v pugiláre pár sto zlatých, nekláňal sa viac pánom, lež priťahoval štranok, ktorý okrutil na krky svojich dlžníkov a drhol ich rad-radom, nemilosrdne a ukrutne. Neozval sa v ňom hlas, že je to neľudskosť, že to zákon zabraňuje. Veď mal prácu s kresťanmi a tých hrdúsiť a zdierať je dľa Talmudu cnosť.

Takýchto príkladov máme tisíce a tisíce. Pažravosť Kazárov vyžaduje deň po deň nové obete. Veď ich jediným povolaním je orabovať kresťanov o všetko. O majetky pozbavia ich úžerou, o dušné spasenie ale pálenkou. A kresťan, ako nerozumné hovädo ide dobrovne na bitunok. Nebráni sa. Ba kloní hlavu pred dravým kazárom a dá na seba položiť ťažké jarmo otroka.

Kolko sme my už písali v záujme kresťanských roľníkov a priemyselníkov! Kolko razy sme ioh prosili a napomínali, aby sa bránili proti úžerníkom. Nie so zbraňou, lež so spolkami a s tým, aby len u kresťanov kupovali. Hlas náš odznel, žiaľbohu, ako hlas volajúceho na púšti. Keď sa aj robilo volačo, kde sa aj našiel statočný horlivec, ktorý zakladal konsumy, musel s haňbou na bok si stať, lebo kresťania sami obrátili sa proti nemu a prekazili vec dobrú. Tí hlúpi ľudia povedajú:

— A čo by som kazil žida! Nech aj ten žije! Lepšie nás vyslúži ako kresťan. Dá na borg a počká! — Na nejednom mieste takto blúznili do sveta mnohí zaslepenci a pochovali konzum. Preto nemožeme prísť k ničomu a preto sa smejú z nás kazári, Dobrovne im napcháme vrecká, zastávame ich, čo by tie naj-

väčšie zbojstvá prevádzali, No, tomuto koniec musí byť, jestli to chceme, aby uhorská krajina nezostala židovskou, Musíme robiť volačo, lebo zhnijeme od zaháľania, Nadovšetko malí hospodári majú sa sdružovať. Utvárajme všade hospodárske spolky. Vstúpme všetci do Katolíckej Ludovej Jednoty. Ostávajme vždy verní ku našej kresťanskej ľudovej zástave, neopúšťajme ju nikdy. So spojenou silou vyslobodíme sa z podjarma liberálov, kazarských úžerníkov.

Záhorský.

Kolko židov je na svete?

Na celom svete je 11 millionov, 700 tisíc židov. V jednotlivých čiaskach sveta sa nasledovne rozdelujú: v Europe je 8 millionov 892 tisíc židov, v Azii 432 tisíc 855, v Afrike 379 tisíc 750, v Amerike 1 million 903 tisíc 926 a v Austrálii 17 tisíc 106. V jednotlivých krajinách sa židia v nasledovnom počte nachádzajú: v Palestíne je ich 100 tisíc, v Polsku 1 million 716 tisíc, v Rakúsku 1 million 224 tisíc, v Rumunsku 250 tisíc, v Uhorsku 851 tisíc, v Rusku 5 millionov 215 tisíc, v Spojených Štátoch Amerických 1 milion 777 tisíc, v Holandsku 103 tisíc, v Canade 60 tisíc, v Nemecku 1 milion 106 tisíc, v Bulharsku 36 tisíc, v Švédsku 3 tisíce, v Persii 63 tisíc, v Anglicku 237 tisíc vo Švajcarsku 12 tisíc, v Norvégsku 642, v Grécku 8350 tisíc, v Egypte 38 tisíc, vo Francúzsku 95 tisíc, v Serbii 5 tisíc, v Taliansku 52 tisíc, v Turecku 390 tisíc, v Dánii 3476, v Belgicku 400, v Indii 18 tisíc, v Portugalsku 1200 a v Španielsku 2500.

POLITICKE CHYRY.

Porady kresťanskej ľudovej strany.

Kresťanská ľudová strana snemová vutorok 27. septembra o 6. hodine večer vydržovala poradu vo vlastnom kruhu. V porade tejto uzavreté bolo v prvom rade telegrafične sdeliť sústrasť jeho excellencii osvietenému pánu arcibiskupovi kaločskému, dr. Juliusovi Várossimu, z príležitosti jeho ťažkej choroby. Vyslancovia kresťanskej ľudovej strany pojednávali za tým prítomné rozpoloženie politické a vyslovili svoje oprávnené pohoršenie nad tým, že krajinský snem následkom nedostatku práce prinútený bol na neistý čas odročiť zasadnutia. V porade bral účasť aj skutočný vnútorný tajný radca, krajinský vyslanec Štefan Rakovszky, ktorému prítomní členovia kresťanskej ľudovej strany úprimne blahoželali, že proti jeho mandátu zadaná petícia odmietnutá bola.

V pondelok 3. októbra o 6. hodine večer kresťanská ľudová strana snemová za predsedníctva grófa Aladára Zichyho vydržovala druhú poradu, v ktorej do delegácii jednohlasne kandidovaný bol skutočný vnútorný tajný radca Štefan Rakovszky. Porada zaoberala sa potom s bežnými záležitosťami.

Verejná vďaka.

Z príležitosti odmietnutia proti mojemu mandátu zadanej petície zo všetkých strán krajiny dostávam blahoželania a výrazy priateľských citov. Za oduševnené riadky ich nech všetci touto cestou prijmu moje najvrelejšie vďaky. Hlboko ma dojalo toto prejavenie priateľských citov a spolu poskytuje mi sily v nastávajúcich zápasoch, dodáva mi vytrvalosti a soceľuje ma v práci.

Štefan Rakovszky.

O delegáciách.

Jeho veličevstvo kráľ svolal delegácie na 12. októbra do viedne. Vláda pracovnej strany z tej príležitosti prinútená bola vydržavať snemové zasadnutie 3. októbra, v ktorom uzavreli liberáli, že členov do delegácie vyvolia v snemovom zasadnutí 5. októbra.

Lojzo Rudnay a Jano Richter v súroch.

Tak Lojzo Rudnay ako Ján Richter, vystúpili za ablegátskych kandidátov proti zákazu patričných svojich pánov biskupov. Dopustili sa teda neposlušnosti. Pátriční osvietení páni biskupi následkom toho vyzvali oboch neposlušných, aby teraz lebo zložili ablegátske mandáty alebo zadakovali z fary. Osvietení páni biskupi dľa cirkevného práva k tomuto pokrač-

Hrozné nešťastie, čili rozgniavené húsa.

čovaniu celkom sú oprávnení. Nenahliada to ale ani Ján Richter. ani Lojzo Rudnay a oba hľadajú teraz pomoc a útočiste u liberálnej vlády a v kruhu pracovnej strany. Zastávajú ich aj všetky židovské, slobodnomurárske a so-

cialdemokratické noviny. Národnárske tiež brýzgajú na celý sbor biskupský. Tupia, hania osvietených pánov biskupov, aby ešte väčšie bolo to pohoršenie, ktoré dali svetu dvaja neposlušníci.

BESEDNICA.

Ponosa Blaškova.

Frantík Blaškov vrátil sa zo školy uplakáný a tak škaredo zahliadal, jako by sedem deŕín vypálil chcel. Blašková práve stála pri koryte a prala. Clapca vidiac uplakaného, jako dobrá a starostlivá matka pýtala sa Frantíka :

— Prečo si taký uplakáný? Čo sa ti zase stalo?

Frantík sklonil hlavu, oči pritlačil päsťami a harmoniku natahoval :

— Pán učiteľ ma ubili.

— Ubil? — skrikla Blašková a prestala prať. — Čo si urobil?

— Nič.

— Musel si niečo urobiť, veď ináč by fa nebol ubil!

— Nič som neurobil — odvrával chlapec. — Že som vraj rychtárovie Šándora pichnul a to ja nie, to Štefan Červenkovie.

— Taák? — rozhnevala sa Blašková — bije fa ten nadutý učiteľ, že sme chudobní a nemôžeme mu posielat jaternice. jako rychtár. Sám čert nám ho sem poslal, Ale počkáj, nech len otecko príde, ten mu vyčíta kapitolu, na ktorú nikdy nezabudne!

Chlapec sa víťazne ušklabil, kapsu s knihami hodil za kachle, bez prosenia ukrojil si kus chleba a z domu fuk.

Blaško bol haviarom. Obyčajne chodieval do blízkeho handlu (priemyslu) do práce a to bezprestajne, ako v lete tak i v zime. Na bani počul všeličo a stal sa hotovým «fiškálom». Myslel si, že nad jeho rozum v celej obci nenie. Veď na vojne býval kaprálom. Ale aj ho bývalo, kde len prišiel, plno a neustúpil nikomu!

Dnes bola sobota a práve sedel v krčme, preto «stará» prala. To býval jeho deň. Hovorieval, že tej pary z prádla nemôže zniesť a chodieval v taký deň pravidelne do krčmy a žena mu nebránila, aby jej vraj ustavične doma nefrfotal.

Vrátil sa práve keď odzvonili na poludnie, pravda že s cigarou v ústach a trošku «podhopsom».

— No, keďže raz predsa ideš — vítala ho žena jakosi nevrle — obed je už dávno hotový. V tej krčme by si sedel do noci a o nás nedbáš, keby nás niekto trebárs aj zabil.

— Čo to vravíš o zabiti? Čo sa zase stalo?

— Ten splašený učiteľ nášho Frantíka zase zmlátil. Chúdatko prišiel domov celý uplakáný.

— Už zase? — zaškaredil sa Blaško a vytiahol sa po vojensky. — A čo urobil chlapec? Kde je?

— Odbehnul volakde. Neurobil nič. Učiteľ ho ubil, že vraj toho rychtárovie maznáka pichnul, ale to nie on, to ten Červenkovie zbojník.

— Pichnul? A čím, nožom? — vypytoval sa Blaško jako na vojne.

— Ale, čoby nožom! Čo ti napadá? Perom alebo špendlíkom.

— Či ste to videli! A preto chlapca bil?

— Keby bol náš vinný, nič by som nehovorila, ale nevinne dostal chúdatko.

Blaško zdvihnul ruku a fúzy pod nosom sa mu zžežily.

— A keby aj vinným bol, učiteľ nemal práva telesne ho trestať. Povieť mu, čo zákon káže. Keď to nevie sám, povieť mu to ja a dôkladne. Pojdem k nemu hned.

— A nepoobeduješ najprv?

— Nie. Také veci majú sa pokonať za horúca.

Obliekol lepší kabát a šiel do školy.

Učiteľ práve sedel pri obede, Keď počul v chodbe hrmotné kroky, poslal slúžku poďivať sa, kto je to.

Slúžka vyšla von.

— Je pán učiteľ doma? — pýtal sa jej Blaško.

— Áno, ale teraz práve obedujú.

— Rád by som s ním hovoril — odseknul jej Blaško.

Učiteľ ho poznal po hlase. Zamračil sa a šiel von z izby.

— Vítajte. Čo by ste radi?

— Dobré poludnie — pozdraviť Blaško jako vzdelaný človek a postaviac sa po vojensky, učiteľovi hľadil upreťo do očí a povedal s dôrazom:

— Rád by som vedel, prečo ste sa opovážil mojho syna telesne potrestať? Rozumiete, telesne, proti-zákonne!

Učiteľ stisknul hnevom zuby, ale premohol sa a hovoril:

— Bol ste pri vojsku a jestli sa nemýlim, kaprálom.

— Áno, bol som — dosvedčil Blaško pyšne, vykrúcajúc si fúzy.

— Teda zaiste budete vedieť, že každá vec má svoj čas. Teraz je čas k obedu; prosím, nechajte ma v pokoji poobedovať a prídte odpoľudnia, až budú deti v škole, potom verejne tú vec vyšetříme.

— No — mlasknul Blaško ústami — nemám síce času sem i tam behať, ale aby ste nepovedal, že som snád nejaký neokresanec, odpoľudnia prídem. S pánom Bohom, dobrý appetit.

— Spoločne i vám — pokývnul učiteľ hlavou a vrátil sa k obedu.

— Nuž, vysvetlil si mu dobre? — vypytovala sa Blaškova dychtively, keď sa jej muž od učiteľa vrátil.

— Bol práve pri obede a Iakoi sa ma. Prosil ma

aby som mu obed nekazil a prišiel až odpoľudnia. Nech je tak, pomyslel som si, však povieme si to potom a šiel som s pánom Bohom. Dones obed.

— Snáď mu to neodpustiš?

— Čo ti napadá! Ja a odpustiť! Či som nebol kaprálom?

— Kde je Frantik á

— Vzal si chleba krajíček a odišiel. Chúdatku od ľútosti sa ani jesť nechce.

— To je nie v poriadku. Má byť pri obede!

— Prosím ťa, nedohaduj sa, veď vieš, že fazulu neľúbi.

— Ale ľúbiť má! Čo bude jedávať na vojne?

— S tou vojnou mi prestaň. Ja sa vždy trasiem strachom, keď si na ňu spomeniem, do toho času je ešte ďaleko a ty by si ho nedbal už zajtra v svetlých nohaviciach vidieť. Tu máš a jedz!

— Blaško sadnul za stôl a štvrt hodiny jedol. až misu bezmála vyprázdnil; potom si fajku napchal a po izbe chodil, premýšľajúc, jako by učiteľovi najlepšie do živého zafať mohol.

— Na vojne niet už lieskovice a on sa opovažuje deti telesne trestať — vychvaloval sa pred ženou. — No odíde mu chuť od toho. Poviem mu niekoľko slov, že viackrát iste paličky na dieťa nevezme, aspoň na moje nie a keby uvidíme sa pred súdom.

— Tak, tak — prichvalovala mu žena, zmlkajúce prádlo — len mu dobre!

Odbila hodina druhú. Blaško obliekol sa zase a šiel do školy.

Keď zaklopal na dvere a vstúpil, povstali žiaci a tak ho privítali.

— Učiteľ sa uklonil a s úsmevom povedal:

— Hneď, hneď vec vyšetríme, majte len trochu trezlivosti...

— Dietky, držte sa ticho, musím na chvíľku odísť!

Vzal klobúk a odišiel.

Chlapci hľadeli udiveno za ním a keď videli, že stúpa vedľa oblokov do fary, cítili sa byť slobodní a počali šrapatiť. Za chvíľku školská sieň bola plná mrmlaním.

— Blaško díval sa na obrázky po stenách rozvešané a keď sa mu zdal hmot a šramot veľkým, zavolať:

— Pst! Čo vám pán učiteľ? Ticho!

Ale nezbední chlapci, jako by ich podpichnul, začali sa smiať a pustili sa ešte do väčšieho vresku.

— Ticho! — volal na nich Blaško, ale darmo. Vresk a hmot riastol. Konečne sa Blaško rozpálil zlostou, vzal trstenicu na stoliku ležiacu a hrozil žiakom:

— Ticho, lebo vás tak...

V tom otvoril učiteľ dvere.

— Pán učiteľ — volal na neho Blaško — vezmite trstenicu a bite tých loptošov. To sú tí najväčší rozpustilci!

— Veď je zakázané trestať!

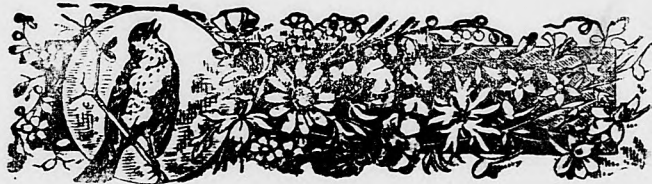
— Ale čo! Ja keby som bol učiteľom, mlátil by som do nich jako do žita.

A čože je s tou vašou ponosou?

— Nechajme to. Nikdy slova nepoviem. Vytrepťe toho mojho, keď zaslúži, jako chcete. Nie je o nič lepší než tí ostatní. Porúčam sa!

Žiaci vstali a volali: «S pánom Bohom» a niektorým prebleskovala samopašnosť v očiach.

Blaško vrátil sa domov tichý jako ovca.

CHYRNÍK.

Meniny jeho veličenstva kráľa. Dňa 4. októbra z príležitosti menín jeho veličenstva kráľa v korunovačnom chráme Matiašovom hlavného mesta a vo farských kostoloch po celej krajine odbavovali sa služby Božie so zvyklými slávnosťami.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v tohoročnom XII. obežníku cirkevnom vyzýva velebných duchovných svojho biskupstva, aby III. nedeľu mesiaca októbra vo všetkých kostoloch držali kázne o veľkej významnosti katolíckej tlače a aby ľud povzbudzovali ku podporovaniu katolíckych novín. — Dňa 29. septembra osvietený pán biskup v sprievode sekretárov Štefana Hartsár a grófa Hadriana Csákyho odcestoval do obce Kende. kde v pekne reštaurovanom kostole za veľkých slávností posvätil nový oltár, sv. omšu slúžil s úplnou assistenciou a po pobožnosťach za dlhší čas otcovsky a láskave zhováral sa s obetivými fárnikami. — Jozef Szomesó kaplán zo Szinye, Michal Árvai kaplán z Kurimy, Imrich Deák kaplán z Nagysárosa a Ján Szekeres kaplán zo Sirokej minulý týždeň s dobrým úspechom zložili farársku zkúšku. — Ondrej Dvorcsák dočasný administrátor zo Szedlicze a Zoltán Mayscheider dočasný administrátor z Apátky vzájomne sú preložení. — Spolok katolíckych tovaryšov a kresťansko-socialných delníkov 2. októbra odbavovali podarené vinobranie. — Štefan Bodnár farár z Kassaujfalú inštalovaný, do farského úradu uvedený bol 26. septembra, za prítomnosti okresného duchovenstva a mestských úradníkov akožto zastupiteľov patronátu. — Gróf Ladislav Semsey na rim. kat. novú školu v Abaujszokoly daroval 200 korún.

Chýry zo Šáriša. Prešov. Katolícku kruh Rákócziho 25. septembra vydržoval riadne ročné shromaždenie, za ktorej príležitosti obnovený bol sbor úradnícky a jednohlasne boli vyvolení: za cirkevného predsedu Adalbert Zaborovszky mestský praepošt-farár, za svetského predsedu Matias Uhlárik, predseda kráľovskej ta-

bule, za podpredsedov Jozef Magyar mestský hlavný notár a krajinský vyslanec Anton Beszkid. — Osvietený pán biskup grécko-katolícky dr. Ján Vályi prijal protektorát X. katolíckeho kongressu krajinského a na útraty daroval 100 korún a vrele odporúča ho svojmu duhovenstvu. — Podžupan stolice šárišskej prísne nariadenie vydal proti tulačným vlašským cigánom. Kdekoľvek sa zjavia, obecny úrad má to hneď oznámiť žandárom. — Prešovské luteránske noviny nestydate napádaly katolícke náboženské školy, na čo im trefnú odpoveď dal Štefan Szeman, professor náboženstva na tunajšom gymnáziume. — Prešovský kresťanský potravný spolok otvorený 1. septembra účinkuje s pekným výsledkom. — *Szinye*: Jozef Szancsó tunajší kaplán poslaný je za pomocníka ku chorému vicedekanovi a farárovi A. Fischer do obce Miszlóka. J. Maczejka z obce Lászka, do tunajšieho kostola vyhotovil dal posledný oblok za 360 korún. — *Hosszúrét*: Tunajší veriaci veľké obete priniesli k ozdobeniu chrámu Božieho, ktorého obnovenie sa už zakončujú. Z obetivavosti týchto príkladných veriacich najväčšie potešenie má zaiste horlivý dekan-farár zo Zboró Jozef Vasskó, pod jehož správou tento národ tak pekné ovocie donáša.

Z biskupstva spišského. Jeho excellencia osvietený pán biskup spišský dr. Alexander Párvy v svojom tohoročnom 18. obežnom liste druhú nedeľu októbrovú ustanovil za tlačovú nedeľu. — Markušovský kaplán Viktor Blahunka je preložený do Námestova a do Maršoviec je poslaný námestovský kaplán Viktor Grieger. — Dňa 18. septembra osvietený pán biskup spišský posvätil kaplnku mnišiek v Spišskej Sobote.

Chýry zo Spiša. V Kézmarku dňa 18. septembra následkom jedného planého komína v jednom robotníckom dome Weinovom vypukol oheň; spálila sa strecha robotníckych bývaní. — Na ostatný kézmarský jarmok dňa 13. septembra prihнали 850 kusov rožného statku, 200 koní a 30 ošípaných, z toho sa predalo 536 kusov rožného statku, 107 koní a 13 ošípaných. Kupcov bolo menej ako na predošlých jarmokoch a preto aj cena statku spadla. — Bulharský kráľ Ferdinand dňa 19. septembra prišiel polovať do lesov osvieteného pána biskupa, od ktorého polovačku vyárendoval. — V meste Gölniczbánya z 97 vojopovinných dostavilo sa 49, odobrali 15. V gölnickom okrese zo 497 vojopovinných dostavilo sa 293, odobrali 94. V spiškosobotskom okrese z 430 vojopovinných dostavilo sa 221, odobrali 80. V novoveskom okrese sa ustanovilo na assentírku 225, z tých odobrali 72. V meste Poprád sa z 21 vojopovinných dostavilo 8, odobrali dvoch. — Alexandra Dudinszky grécko-katolíckeho učiteľa v Osturni vymenovali za štátneho učiteľa do obce Bessenyöpatak. Stoličný výbor dňa 12. októbra drží jasenné zasadnutie. — Na ostatnom betanskom a staroveskom jarmoku mal statok vysokú cenu. — Pán Boh sa znovu smiloval nad nami a dal nám po daždivom čase zase jasného povetria. Teraz je už žatva všade, aj v Magure skončená. Toho roku v našej stolici vôbec slabé

boly úrody. K potešeniu nám slúži to, že potravu je u nás dost a tak aspoň zo statku máme úfnosť k dajakému grošu prísť.

Vyznačení gazdovskí sluhovia. Minister orby dvoch gazdovských sluhov v trenčianskej stolici a sice Jozefa Bučku v Rybanoch a Ondreja Pagáča v Horovicách za ich mnohoročnú a vernú službu vyznačil každého 50-korunovou peňažnou odmenou a listinou uznania, o čom nadžupana stolice trenčianskej v prípisu upovedomil.

Nová železnica. Zo Zubrohľavy (stol. oravská) píšu: V záležitosti novej železničnej čiary, ktorá má viesť z Oravského Podzámku do Polhory, 28. septembra bolo shromáždenie obecného výboru, na ktorom výlučne záležitosť novej železnice pojednávali. Podujmatelia od obce pýtajú na stavbu železnice 12.000 korún podpory. Berúc do ohľadu veľký význam tejto novej železničnej čiary, je úfnosť, že obec Zubrohľava túto podporu odhlasuje. V Lokci, Hruštíne, Babíne a v Námestove tiež je zavedený pohyb v záujme postavenia novej železnice. Ku stavbe železnice potrebné peniaze sú už zväčša pohromade a tak sa ku stavbe čím skôr budú môcť pribrať.

DOPISY.

Budapešť.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Uctive prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kresťan»-e.

Ako sa tešia slovenskí vinohradníci vinobraníu na tých krajoch, kde sa hrozno urodí, tak sa tešia aj budapeštianski Slováci vinobrannej zábave, ktorú Katolícky Delnícky Kruh každý rok usporiadava. Táto zábava aj takých ešte privádza do nášeho kruhu, ktorí mu inak celý rok vyhýbajú.

Všeobecná radosť, najveselejšia nálada, úplná spokojnosť panovala na celej zábave. Tak sa všetci cítili, ako keď by každý svoj sklep mal plný sudami.

Hajníci o 3. hodine na koňoch a vozoch začali v slovenskom a maďarskom kroji pochodiť ulice.

Najväčšiu zásluhu okolo usporiadania zábavy má rozumie sa, gazda kruhu Ján Krajčí, ktorý s pomocou niekoľko výborníkov miestnosť najutešenejšie pripravil. Hlavný riaditeľ hudby bol Mich. Krajčí a riaditeľ tancu J. Pinka.

Na zábavu prišlo mnoho hosťov. Krásny to bol pohľad na tých veselých Slovákov a Sloveniek v rozličných pestrých krojoch. Zábavu primeranou rečou

otvoril pán predseda Dr. Ján Wagner, privítal najsrdečnejšie všetkých hostov a prial každému tú najlepšiu vôľu a náladu. Prehovoril po ňom aj náš čestný predseda prev. p. dr. Pavel Žiška, kaplán sv.-ondrejský a pán podpredseda Ján Janik.

Hudba hrala výborne. Pri pokladnici od veľkej práce skoro až sa potili Ján Krajčí, Ján Mihalovich, Anton Branický a Anton Vrana. Ale myslím, že radi konali túto úlohu.

Rychtársky úrad zastávali Matej Vajzer, Szalajka, F. Trnka a Anton Tomko. Ktorého kmlna u nich oznámili, toho nemilosrdne potrestali. Aj nasbierali hromadu peňazí z pokút.

Pri kolkárni dozor viedli: Mich. Šefranko, Fr. Janik a Jozef Kožek. Pri civilnej matrike sobášili Štefan Iskra, a V. Joniec. Vrátnikom bol Jozef Kupčuliak a Jozef Direr. Dobré zastávali svoj úrad, bo žiadneho kmlna sa sem nevdrelo, žiadnej škody sa nestalo.

Nad hajníkmi dozor viedol Ján Svybba.

Hajníčky boly: Margita János, Margita Pondusa, Maria Škvarka, Mila Kovács, Vilma Kolčum, Ilona Mihalik, Maria Obertás, Roza Obertás, Zuzanna Csányi, Erzsí Török.

Hajníci boli: J. Mašura, F. Tomko, A. Tomko, O Tomko, Jozef Mihalik, Fr. Krajčí, J. Žiak, J. Tibenský, J. Kupesuliak, J. Dierer, S. Kučerka.

Ako cigán znamenite zastával svoju úlohu A. Rössler, cigánka bola Emilia Fehérpataky. Židom bol J. Kaprál, ktorý tak sa vžil do svojho zástoju, že sme ho ani poznať nemohli.

Nadplatili: Pán predseda dr. J. Wagner 4, pán Gittinger 3, pán Franc Nerosta 2, pán Franc Lebner 3 koruny. Za tieto milodary Kruh aj na tomto mieste vyslovuje im svoju vďaku.

Tanečná zábava pri najveselejšej nálade trvala až do rána, keď hostia a mladíci v najprikladnejšom poriadku sa rozišli.

J. Mihalovich.

Dolné Naštice (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

My Dolnonašticiania dožili sme sa veľkej radosti tieto dni, keď totižto Jozef Batora lazaritský misiónár ktorý pochádza z našej obce. je teda krv z našej krvi, pripravil nám veľké potešenie.

Bola to duševná radosť a to tá najsladšia. Vydržoval nám spolu aj s P. Danielikom sv. missie od 17. až do 26-ho septembra. Boly to ozaj dny spasenia pre všetkých. Mnohé duše si nadobudly ztratený pokoj, nepriatelia si podali ruky k smiereniu a znovu ožil duch

horlivosti náboženskej, ktorý predtým u mnohých tak klesnul.

Všetci veriaci našej farnosti chlievanskej vykonali úprimnú sved: ale mimo týchto pristúpili k tomuto prameňu milosti tisíce z ďaleka: z Veľkých Topolčan, z Borecán, z Opatoviec, z Nadlic atď., ani nespomenúť že zo susedných farností, jako z Bánoviec, z Horných Naštíc, z Rybian, z Ostratic, počtom na stá a stá každodenne dostavili sa na kázeň, vzdor blata, dáždu a vetru, aký vtedy panoval.

O a jak utešená, jak krásna bola slávnosť posviacky kríža misiónárskeho! Jak v premnohých očiach posluchačov hrály slzy dojatosti a srdečnej radosti! O, jak vznešené to bolo vidieť tých 7—8 tisíc ľudí, keď oni zápalným srdcom vernosť prisahali Srdcu Ježišovmu! Milšiu, lubeznejšiu pamiatku nemohol nám pripraviť náš milý rodák prevevlb. pán Jozef Báthora, jako keď nám usporiadal tieto dni spasenia. Preto srdečné vdaky mu vzdávame za toto veľké dobrodenie. Šťastlivá matka, ktorá sa tohoto mohla dožiť, ale aj my Naštičania šme šťastlivi, že sme účastní byť mohli tejto milosti. Ale vdaky aj nášmu prevlb. pánu administrátorovi Adamovi Pelikán, ktorý na uskutočnení týchto sv. missií tak horlive pracoval. Daj Pán Boh, nech on ostane u nás aj farárom, aby zasľúbené obnovenie sv. missií v budúcom roku šťastlivo previesť mohol. My ale sľubujeme, že tie vznešené poučenia tak ľahko nezabudneme, lež ich uskutočnime aj vo verejnom živote, aby sme dokázali, že sme verní nasledovníci Spasiteľa nášho Ježiša Krista.

Jeden kajúci.

Oznamuje sa, že knižku «Nábožné vzdychy ku sv. Jozefovi» ešte vždy dostať za 2 koruny u dra Jozefa Janda v Nyitrapereszlén.

Z drotovej pleteniny shotovujú sa najlacnejšie a najtrvácnejšie ploty, kto pokračuje s vekom, potrebuje len Hungária drótovej pleteniny, bo tento uhorský vynález drótovej pleteniny tvorí prítomne hmotu najlacnejších a najtrvácnejších plotov. Uhorská Hungária pletenina privilegovaná je vo všetkých kultúrnych štátoch a poskytuje také výhody, akými nemôže sa honosiť žiadna iná pletenina. Tejto okolnosti treba privlastniť, že Hungária pletenina šíri sa vždy viacej nielen v Uhorsku, lež aj e iných krajinách. Privilegované Hungária pleteniny dorába jedine Alexander Haidekker fabrika drótovej pleteniny na ploty. (Budapest, VIII. Üllői-út 48/17. kde železné drótovej pleteniny, ploty, brány, dróty s ocelovým trním a každého druhu pleteniny k dostaniu sú za najlacnejšiu cenu. Obrázkový cenník a v páde zaslania miery podrobné udanie ceny fabrika ochotne odosiela každému.

Nech vám slúži na známosť,

že proti nátehe, zachrypnutiu a zašlajmovaniu zvlášte výtečný liek je Fellerov Elsafluid. Ktokoľvek trpi na bolenie pŕs a hrdia liek tento ubšuje kašeľ a občerstvuje trpaceho. Tucet na próbu 5 korún, dva tucety 8 kor. 60 hal. posielá franko lekárnik Feller Stubica, Kostolná ulica č. 18. (záhr. stol.)

Oknom vyhadzuje peniaze, ktoré každý darmo platí za perie a hotové postele, kto sa neobrátí k pravému prameňu. — Zvlášte pri kupovaní peria na postel máme byť veľmi obozretní a obrátiť sa len na najprvšieho rangu vývozný dom tohoto druhu. Ako taký odporúčame najlepšieho chýru obchod S. Benisch, v Deschenitz č. 826. Cechy, ktorý prísne čestnou a lacnou obsluhou, k úplnému uspokojeniu každého odberateľa všetko možné vynakladá.

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Kresťana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Kresťana» ale, ktorí nám predplatné od dlhšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena :

na celý rok	4 koruny,
na pol roka	2 koruny,
na štvrt roka	1 koruna.
Do Ameriky: Na celý rok	8 korún.
Do Pruska: na celý rok	6 korún.

Administrácia Kresťana.

Odkazy redakcie.

J. K. Sz. Chýr z Kend opakuje sa. Preto vystal.
J. S. P. Ďakujeme. Len tak ďalej.
B. H. S. Konečne teda už máte Jedndtu, veľul ju len rozširujte a podporujte.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 3. októbra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor. 20:10—20:35
» stolnobelohradská, nová	« 20:00—21:20
» peštianska, nová	« 20:05—21:25
« banátska, nová	« 20:10—21:30

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udelovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú územníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntových knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pestará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľa pozbavajú sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane požičku ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa poňúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhadovnerenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Raž prvotriedna	kor. 14:60—14:70
« druhotriedna	« 14:40—14:55
Jačmeň nový, prvotriedny	« 14:00—14:40
Ovos prvotriedny	« 16:00—16:30
« druhotriedny	« 15:70—16:00
Kukurica	« 12:70—12:20
Repica nová	«

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:10	16:70	16:30	15:90	15:40	14:80	13:80

č.	7	7½	8
K.	12:80	11:00	6:80

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 7:20—7:40
« hrubé	« 8:20—8:40
Fazula veľká biela	« 22:50—24:00
Fazula strakavá	« 25:00—27:00
Hrach nelúpaný, čistý	« 26:00—28:00
« lúpaný	« 46:00—54:00
Šošovica čistá	« 23:00—27:00
Mak	« 66:00—70:00
Proso	« 18:00—20:00
Rasca (kmín)	« 78:00—80:00
Konopné sáme	« 20:00—21:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	« 4:20—4:40
« « ružové	« 4:60—4:80
« « žlté	« 7:60—7:80

Datelinové sáme, červená datelina kor. —

« « lucerna — « 148:00—153:00

Všetko po 10 kilogrammoch.

Mäsité články:

Sviňská masť budapešianska	« 173:00—174:00
« « vidiecka	«
Slanina mestská 4-kusová	« 141:00—142:00
« « 3-kusová	« 143:00—144:00

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch	kor. 89:50—90:00
« kockový	« 91:50—92:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	« 47:00—48:00
Spiritus rafinovaný, odanený vo veľkom	« 178:00—179:00

Spolu so sudom.

Na

Hotové
120 cm.
šírký, n
polpaper
14 K, 18
140 cm.
dlhé 70
pevného
14.80 K.

Za nezop
S. Be

Tig

širka
cenní
penia

H
Hlav

Aby
vaným
nevýha
všeliak
barche
celkom
pokrov
všetký

Ku ob
možnic
cena 1

SOB

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na posteľ!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halterov; biele 4 K, biele papierové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h. 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 h. 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K.; polpapie 20 K.; paperie 24 K.; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K.; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobiereou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.
S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy).

V hodinárstve dosiahle svetové majstrovstvo!

Prezítiam samostatneno odpredaju pršiel som do toho stavu, že len za K 4.90 odporučaf môžem elegantné, veľmi pli ké, amer. 14 karat. dubl zlaté švajcarske vačkové hodinky. Tiež majú 36 hodinový dobre chodiaci „Speciosa“ markou a sú cestou elektriky echt zlatom obťahnuté.

Za precízne chodenie záruka 4 rokov. — 1 kus K 4.90. — 2 kusy K 9.50. — Ku každým hodinám príkladá sa zdarma pozlataená reťazka. Riziko vytvorene. Výmena povolená, prípadne návrat peňazi. S postovou dobiereou zasiela

E. HOLZER, Krakov Stradom 18/109.

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeníu.

Nepočetné listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu
nedostiziteľnú zvláštnosť.

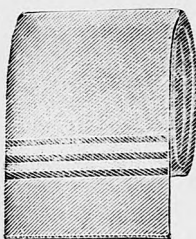
Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarvit' netreba. Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu
Budapest, VIII., Úllői-ut 48/60. sz.
Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Tiger-prikryvadlá ku spaníu.

dobrej trváce kvality. — Číslo 0 51 Príležitostné Tiger flanelové prikryvadlá, hrubá kvalita, drapsivej farby smiešanéj s ovinou, so štrafko aným krajom, dĺžka 175 cm. šírka 100 cm. Kus po K 2.20. Číslo 2051 1/4. Tejže kvality s melírt fondom a štrafkovaným krajom 124x190 cm. veľko-ti K 2.60. Číslo 2050 Veľmi lacné prikryvadlo k spaníu drapp siné s krajom rozličnej farby, dĺžka 175 cm. šírka 100 cm. K 1.70 Číslo 2050 1/2. Prikryvadlo lepšej kvality, dĺžka 190 cm.

šírka 130 cm. K 2.40. Najväčší výber v mojom hlavnom cenníku. — Žiadne riziko. — Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s postovou dobiereou alebo pri prubežnom doposlaní peňazi cis. a král. zasielca

Hanns Konrad vývozný dom Brüx číslo 3253. (Čechy).

Hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazením franko a zdarma

Vážny oznam pre majiteľov koní!

Aby uhorskí hospodári všeliakými figlami rozšíreným odporúčaniam na lep nesadli a svoje peniaze nevyhadzovali za pokrovce, ktoré nevideli a ktoré vo všeliakých českých fabrikách shotovujú z kalmuku a barchetu. odhodlali sme sa, že zvláštnej trvácnosti, celkom hrubé, ako bunda teplé, uhorského dôrobu pokrovce do obchodu zavedeme, ktoré sodpovedajú všetkým nárokom objednavateľov.

Výhodné ceny pre poľných hospodárov:

Veľký a široký pokrovec na kone cena 3 zlaté.

Najväčšej a najlepšej jakosti cena 3 zl. 50 kr.

Už dva predmety na prábu objednané zasielame franko na každú železničnú a poštovú stanicu.

Ku objednaným pokrovcom možno pripojiť «Rapide» nožnice na strihanie lichvy s náhradným nožom cena 1 zl. 60 kr. Pôvodné «Pegoet Freres» francúzske nožnice na strihanie koní zl. 2.20.

Vylučná atressa objednania:

SOHR, rozposielajúca osada uhorských pokrovcov na kone SOMOGYSZILL.

Za dobrotu a povodnosť tovaru záruka. Za nezopovedné dáme zpiatky peniaze.

Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

Budapest,

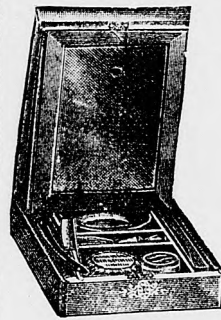
Szentkirályi-u. 28

Pýtajte si

zdarma a franko môj hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazením hodin a tovaru zo zlata a striebra, tovaru hudobného parťický z ocele a kože, náčinia k fajčeniu, ručné práce, predmetov v domácnosti potrebných, zbrané atd. — Prvá dielňa hodin v Brüx **Hanns Konrad** cis. a kr. dvorný literant Brüx číslo 3236 (Čehy). — echt svaj arsele nikel-anker remontoar hodinky, system Roskopf patent K 5.—, 3 kusy K 14.—. Registrované «Adler-Ro-kopf» nikel anker remontoar hodinky K 7.— Echt strie borné remontoar hodinky otvorené K 8.—. Žiadne riziko. Výmena povolená alebo návrat peňazi.

Nevyhnutne potrebné je moje svetochýrne Náčinie k holeníu č. 8730

zatvorené v pekne politirovanej 20 cm. dlhej 15 1/2 cm. širokej, 6 cm. vysokej škatúke, so zrkadlom k postaveníu, obsahuje všetky k holen u potrebné nástroje 1 britvu zo solingen striehoru-j ocele, fajnovu vybrúsenej pre každú bradu a hneď k upotrebeníu 2. Dobrý remeň k brúseníu 3 škatúku hmoty k potieran u remeňa. 4. jednu škatúku antiseptického mydla k holeníu. — 5. niklovanú nádobu pre mydlo 6. jedon penzlik s niklovanou rúčkou.

Komplet. Prima kvalita len K 5.— Toisté náčinie, lež britva ochvaným strojom pre nebehých (Porezanie vytvorené) s úpravou K 5.60. Veľmi fajnové náčinie K holeníu obsahuje miesto britvy ochraný stroj k holeníu, pod menom „Krone“ pre nebehých zvlášť k odporúčaniu K 6.—

— Žiadne riziko! — Výmena povolená alebo návrat peňazi. — Zasiela s postovou dobiereou alebo pri predbežnom zaslaní peňazi

cis. a kr. dvorný zásielca Hanns Konrad
vývozný dom Brüx, číslo 3247.

Hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazením na žiadost každému zdarma a franko.

Pre žalúdok najlepšie sú SCHAUMANN lekárnik

žalúdková sol' žalúdkové pastille.

Od 20 rokov proti všetkým žalúdkovým nedunom vyprobovaný prostriedok je

Schaumann žalúdková sol'

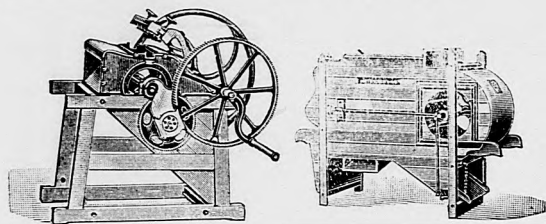
1 škatula K 1.50. Žalúdkové pastille 1 škatula K 1.50.

Zasiela počnúc od dvoch škatúl s postovou dobiereou

SCHAUMANN lekárnik Stockerau pri Viedni.

Neporovnateľný výstetok.

Pánom roľníkom odporúčam svoje najnovšie
hospodárske stroje:

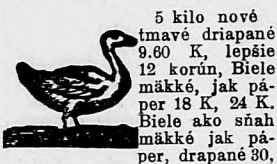
Mlátačky. Žentúre. Rajtáre. Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluhy. Stroje na sietie. Brány. Hrable. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. — Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, borievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kôry a lupanie kukurice atď. atď.

Obrázkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v BYTČI (Nagybicscse, Trencsénmegye).

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 spodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šhotovujeme vo veľkosti dia vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierekou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. Benedikt Sächsel, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).

Zdarma

a franko obdrží každý mój hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazeniami potrebných článkov a darov každého druhu. Na žiadosť zasiela franko

c. a k. dvorný zasielca

Hanns Konrad

Brüx č. 3256. (Čechy.)

Bez útrat

posielam na žiadosť každému mój veľký obrázkový hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazením každého druhu solného hudobného tovaru.

Cis. a kr. dvorný

Hanns Konrad

vývozný dom hudobného tovaru

Brüx č. 3243

Huste pre žiakov

ben sňačka po K 4.80, 5.50, 6.—, 6.80. Sňačky po K —.80, 1.— 1.40, 1.80. Žiadne risiko, výmena povolená alebo návrat peňazi.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Nedostiziteľný domáci

liek k vyliečeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako su: reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena:

Malá flaška 2 — kor.

Veľká flaška 2.50 "

Flaška na prábu 1.20 "

Dorábajú Dr. R. Borovszky a K. Borovszky
Budapest, II. kerület Fő-utca 73-77.

Všade k dostaniu.

Ochrana zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo flaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijat' treba len povodný slanovinový lieh sily.

Príhlas k upisaniu nových akcií!

Prievidzská hospodárska Banka účastinná spoločnosť dňa 17-ho septembra roku 1910. vydžovala mimoriadne valné zhromaždenie, v ktorom uzavreli tam prítomní účastinári, že základnu Banky 70 stotisíc (100,000) korún na dvestotisíc (200,000) korún povýšia a síce tak, že 2000 kusov včulajších svojich účastin zpiatky stiahne a miesto nich 2000 nových, na meno vysyavených akcií vypustí. Jedna a jedna takáto akcia sto (100) korún stáť bude.

Na zaklade tohoto uzavretia každý včulajší účastinár pod nasledujúcimi podmienkami môže svoje účastiny za nové vyčarovať:

1. Každý jedon, do akciovej knihy prievidzskej hospodárskej Banky zapísaný účastinár jesti staré svoje akcie Banke odovzdá a na každú jednu 56 korún priplati, jednu novú — sto korunovú — akciu obdrží. Z týchto, od každej jednej akcie popaľených 56 korún, 50 korún ku základnému kapitálu sa pridá, kroz čo základna prievidzskej hospodárskej Banky na 200.000 korún sa povýši 5 korún na zasobnu základnu pripadne, 1 koruna ale obrátená bude na zaokrytie povstavšich tráv.

2. Taki účastinári, ktorí nechcu si nové akcie zadov žif, za dve staré jednu novú obdržia.

3. Upísanie akcií výlučne len v obchodnej miestošti prievidzskej hospodárskej Banky prekonávať sa môže, kde sa poplatky tak tiež aj odovzdávanie starých akcií niž udaným spôsobom prevede.

4. Termin upisaniu nových akcií do 15-ho novembra roku 1910. sa určil. Dotedy má oznámiť každý účastinár aj to, vyčaruje-li staré svoje akcie s novými. Kto sa do tohoto času neprihlasi, toho akcie na verejnej licitácii odpredané budú, a ta ýto účastinár za svoje akcie len tie peniaze obdrží, ktoré sa za ne na licitácii utržily. O licitácii starí účastinári v rekomandovanóm liste upoveromení budú. Po licitácii stará akcia neplatnou zostane.

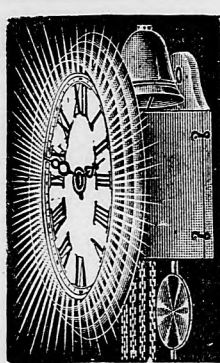
5. Poplatky v nasledujúcom čase konaf sa majú: Pri upísaní plati sa 10 korún na jednu a jednu novú akciu, ostatných 46 korún však do 30-ho decembra roku 1910. Kto by sa však s rátamy opozdil, utratí nie len právo k upísaniu, lež aj vplatené ráty. Takéto peniaze prepadnú na zasobnu základnu. Správa Banky oprávenená je akcie tých, ktorí ráty platiť zameškali, na verejnej licitácii zceñiť.

O každom popiatku taktiež o odozdaných starých účastin vydané budú známky. — Nové akcie, uprávnení účastinári o 1-ho januára roku 1911. v Banke odobraf si môžu.

Dané v Prievidzi dňa 20-ho septembra, 1910.

Správa

prievidzskej hospodárskej Banky. účastinnej spoločnosti.

Budíček s vážovým zvonom,
s bijúcim strojom.

I a Kvalita 3 ponduse, bije pol a celé hodiny, budí hlavným vážovým zvonom. Sklenená platna číslic, s pekne politrovaným okruhlým rámom 30 cm. priemeru . . . K. 6.— So svietiacou platňou K. 6.50 Okruhlé hodiny 8 dní K. 6.—

Najnovšie pendlové hodiny s hudobným a bijúcim strojom. Budíček a hudba v skvostnej orechovej farby škrinke 75 cm. výšky, bije pol a celé hodiny, bije a hrá najkrásnejšie hudobné kúsky v ktorejkoľvek hodine K. 14.—

Tieže hodiny bez hudby a vážového bitia K. 10.—

Nesodpovedajúci tovar prima sa zpiatky behom 8 dní franko, neporušený a peniaze zaň vráti sa bezodkladne. Záruka 3 rokov zasiela s poštovou dobierekou. Prvý a najväčší sklad hodinový

Max Böhmel, Wien, IV. Margaretenstr. 27/55.

Ráče žiadať najväčší a najpeknejší cenník s 5000 vyobrazeniami, ktorý každému posielam sa ochotne a zdarma.

Lacné perie a páperie!

1 kg. sedého driapaného peria K 2.—, polobiele K 2.80, biele K 4.—, prima páperisté K 6.—, najjemne šie K 8.—, páperie šedé K 6.—, biele K 10.—, prsné K 12.—, od 5 kg. počnúc franko.

Hotové postele

2 hustého červeného, modrého, žltého alebo bieleho nankingu. 1 perina veľkosť 180/116 cm. s 2 vankúšmi veľkosti 80/18 cm. do statočne napimné s novým sedým trvácim perím K 16.—, polopáperím K 20.—, páperím K 24.—, Perina samotná K 12.—, 14.—, 16.—, vankúše K 3.—, 3.5, 4.—, Periny 180/40 cm. veľké K 15.—, 18.—, 20.—, Vankúše 90/70 alebo 80/80 cm. veľké K 4.50, 5.—, 5.50. Spodné periny z gradlu 180/116 cm. K 13.—, 15.— zasiela — na dobiereku, obal zdarma, od 10 korún vyše franko.

MAX BERGER, DEŠENICE č. 1123. (Čechy).

Cenník matracov, pr kryvadiel a ostatného postelného tovaru zdarma a franko. Nehodiace sa zamením alebo peniaze vrátiť.